

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 75/2024 van 26 juli 2024

Betreft: adviesaanvraag met betrekking tot een voorstel van ordonnantie tot invoering van het Brussels Wetboek van Dierenwelzijn (CO-A-2024-189)

Trefwoorden: Wetboek voor Dierenwelzijn - bevoegdheid van de wetgever - samenwerkingsovereenkomst - vergunning voor het houden van een dier - videobewakingssysteem - slachthuis - werkplek - doeltreffendheid van de maatregel

Vertaling

Inleiding

Het voorstel van ordonnantie tot invoering van het Brussels Wetboek voor Dierenwelzijn bevat de gewijzigde tekst van het gelijknamige ontwerp waarover de Autoriteit helaas geen concreet advies heeft kunnen uitbrengen. Wat gegevensbescherming betreft, beogen de bepalingen van het voorstel een register van vergunningen en verboden om een dier te houden in te stellen, een rechtsgrondslag te bieden voor de databank van geregistreerde en geïdentificeerde dieren, alle slachthuizen te verplichten een videobewakingssysteem te hebben en een kader te bieden voor de verwerking van persoonsgegevens in een specifiek hoofdstuk.

Zoals meer in detail zal worden uiteengezet in het dispositief van dit advies, staat de Autoriteit kritisch tegenover de vergunning voor het houden van een dier. Afgezien daarvan hebben de opmerkingen van de Autoriteit voornamelijk betrekking op de naleving van het legaliteitsbeginsel, het niet aantonen van de noodzaak en evenredigheid van bepaalde verwerkingen, zoals videobewaking op de werkplek, of de verwerking van bepaalde gegevens, zoals het rijksregisternummer, en de formulering van de bewaartermijn van de gegevens als een maximumtermijn.

De Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"), aanwezig: de dames Cédrine Morlière en Nathalie Raghenno, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Voor normatieve teksten die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn de adviezen in principe zowel in het Nederlands als in het Frans beschikbaar op de website van de Autoriteit. De 'Originele versie' is de versie die collegiaal gevalideerd werd. De vertaaldienst van de Autoriteit stelt op basis hiervan de 'Vertaling' op.

Gelet op artikel 43 van het Reglement van interne orde volgens hetwelk de beslissingen van de Autorisatie- en Adviesdienst bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Rachid Madrane, voorzitter van het Brussels Parlement (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 17 mei 2024;

Brengt op 26 juli 2024 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager heeft het advies van de Autoriteit gevraagd in verband met een voorstel van ordonnantie tot invoering van het Brussels Wetboek voor Dierenwelzijn (hierna "het voorstel"), en met name de artikelen 2.7, § 3, 6.3 en hoofdstuk XIV daarvan.
2. Op 29 september 2023 heeft de Autoriteit een standaardadvies uitgebracht over het voorontwerp van ordonnantie tot invoering van het Brussels Wetboek voor Dierenwelzijn¹.
3. De Autoriteit verwelkomt deze nieuwe gelegenheid om een advies over deze tekst uit te brengen en wijst erop dat dit advies het standaardadvies van 29 september 2023 annuleert en vervangt. Voor de goede orde vraagt de Autoriteit dit advies ook te doen toekomen aan de toekomstige minister van de Brusselse Regering die verantwoordelijk is voor dierenwelzijn.
4. Bij de indiening van zijn adviesaanvraag verklaarde de afgevaardigd ambtenaar dat hoofdstuk XIV van het Wetboek² bedoeld was om tegemoet te komen aan de algemene aanbevelingen die de Autoriteit destijds had gedaan.

¹ Zie echter advies 74.909/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State van 29 februari 2024 (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/74909.pdf>).

² Dat enkel artikel 14.1 bevat.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

II.1 Register van vergunningen en verboden om een dier te houden (art. 2.2)

5. Hoewel dit niet uitdrukkelijk in de adviesaanvraag is opgenomen, is de Autoriteit van mening dat artikel 2.2 in ontwerp bijzondere aandacht verdient.

6. In het commentaar bij dit artikel staat dat "*Dit artikel voert het principe in van een vergunning voor het houden van dieren die krachtens artikel 2.1 gehouden mogen worden.*" Het gaat om een harde eis van de burgers (...).

De doelstelling van deze bepaling is om op termijn enkel het houden van dieren toe te laten aan mensen die de kennis hebben en, in voorkomend geval, over voldoende capaciteiten beschikken om de betrokken dieren opvangomstandigheden te bieden die overeenkomen met hun fysiologische en ethologische behoeften.

De doelstelling is dus niet om aan elke persoon die de meerderjarigheid bereikt heeft, een vergunning toe te kennen om het dier te houden maar wel om deze vergunning toe te kennen aan meerderjarigen (die geen bijzondere beschermingsmaatregelen opgelegd kregen) die beantwoorden aan de voorwaarden die door de Regering werden bepaald, bijvoorbeeld het volgen van een opleiding die erkend is door Leefmilieu Brussel of het slagen voor een examen"³.

1.1 DOEL VAN HET REGISTER VAN VERGUNNINGEN EN BEVOEGDHEID VAN DE WETGEVER

7. Artikel 2.2, § 3, in ontwerp, bepaalt: "*Leefmilieu Brussel houdt een **register bij van de toelatingen en de verboden van het houden van dieren met als doel** de uitwisseling van de gerechtelijke of administratieve beslissingen tot toelating of verbod om dieren te houden. (...)*".

8. Het register "*beoogt om de [gewestelijke inspecteurs, de lokale en federale politie, de leidend ambtenaar van Leefmilieu Brussel en de magistraten van het Openbaar Ministerie] kennis te laten uitwisselen en de doeltreffendheid te verzekeren van het repressiebeleid op het vlak van dierenwelzijn door toe te laten nuttige maatregelen te nemen voor de dieren die op basis van dit Wetboek niet gehouden mogen worden (...)*" (artikel 2.2, § 3, tweede lid).

³ Deze uitleg moet worden gelezen in het licht van het commentaar bij artikel 2.1, § 2, in ontwerp, waarin staat: "*De tweede paragraaf is gebaseerd op het principe van zogenaamde "positieve" lijsten met name de opstelling van lijsten met dieren die gehouden mogen worden. Er bestaat momenteel een lijst van zoogdieren (Koninklijk besluit van 16 juli 2009 tot vaststelling van de lijst van niet voor productiedoeleinden gehouden zoogdieren die gehouden mogen worden [zie <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/arrete/2009/07/16/2009024254/justel>]) en een lijst van reptielen (Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 november 2020 betreffende de lijst van reptielen die gehouden mogen worden en de minimumnormen voor het houden ervan)*".

9. Het is de bedoeling dat dit register "*de naam en voornaam bevat van elke natuurlijke of rechtspersoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van een gerechtelijke of administratieve beslissing tot toelating of verbod om dieren te houden, zijn rijksregisternummer en het adres waar hij gedomicilieerd is. Het register bevat de beslissing(en) tot toelating of verbod om dieren te houden, de betrokken diersoorten en, indien van toepassing, het maximumaantal dieren dat mag worden gehouden*"⁴ (vrije vertaling).
10. Allereerst wijst de Autoriteit erop dat de naleving van het legaliteitsbeginsel - waarvan niet mag worden afgeweken in het kader van een protocol⁵ - betekent dat ervoor moet worden gezorgd dat de doeleinden van de voorziene verwerkingen in overeenstemming zijn met de **bevoegdheid van de wetgever**. Het doel om gerechtelijke of administratieve beslissingen tot toelating of verbod om dieren te houden, uit te wisselen, valt echter niet onder de bevoegdheden van de Brusselse Regering. Bij gebrek aan een **samenwerkingsovereenkomst** mogen persoonsgegevens die worden verwerkt volgens de federale regelgeving of de regelgeving van andere gefedereerde entiteiten dan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in geen geval worden meegedeeld aan Leefmilieu Brussel op basis van dit voorstel⁶.
11. Er zij op gewezen dat, indien een dergelijke samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten, het volgens de Autoriteit raadzaam zou zijn duplicatie van gegevens uit authentieke bronnen te vermijden - met name wat betreft gerechtelijke veroordelingen - en in plaats daarvan toegang te verlenen tot de strikt noodzakelijke gegevens (met inachtneming van het beginsel van minimale gegevensverwerking) die in deze authentieke bronnen zijn opgenomen, bijvoorbeeld door middel van een systeem van het type kruispuntbank.
12. Uit het bovenstaande volgt dat **het doel**, hoewel uitdrukkelijk geformuleerd en welbepaald, **zo moet worden geherformuleerd**⁷ dat het als rechtmatig kan worden beschouwd in het licht van de bevoegdheden van de auteur van het voorstel.

1.2 LEGALITEITSBEGINSEL EN DEFINITIE VAN DE CRITERIA VOOR HET AFGEVEN VAN EEN VERGUNNING VOOR HET HOUDEN VAN EEN DIER

13. De Autoriteit merkt verder op dat met betrekking tot de afgifte van **vergunningen voor het houden van een dier**, de categorieën van verwerkte persoonsgegevens verband houden met de bepaling van de voorwaarden waarvan het ontwerp momenteel alleen vermeldt dat ze betrekking zullen hebben

⁴ Zie het eerder genoemde advies nr. 74.909/3 van de Raad van State, punt 32 (en artikel 2.2, § 3, derde lid, dat wellicht gelezen moet worden in samenhang met hoofdstuk XIV van het ontwerp).

⁵ Zoals voorzien in artikel 2.2, § 3, zevende lid, in ontwerp.

⁶ Zie in dit verband ook de opmerking van de Raad van State, *op. cit.*, punt 33.

⁷ Met andere woorden, gericht op een *a priori* benadering en een *a posteriori* controle, maar - in dit stadium - alleen door Brusselse inspecteurs en alleen op basis van hun gegevens.

op "de kennis [...] en, in voorkomend geval, [...] voldoende capaciteiten [...] om de betrokken dieren opvangomstandigheden te bieden die overeenkomen met hun fysiologische en ethologische behoeften."

14. Net als bij de toekenning van subsidies is een delegatie aan de Regering in dit geval volkomen toelaatbaar. Het is echter van essentieel belang dat de toekenningscriteria (die van invloed zijn op de categorieën van gegevens die waarschijnlijk zullen worden verwerkt) zodanig in de verordening worden opgenomen dat het voorspelbaarheidsbeginsel wordt nageleefd⁸. Uit de huidige formulering wordt echter niet duidelijk of het de bedoeling van de Brusselse wetgever is om toekomstige hondenbezitters te verplichten om hun laatste drie loonstrookjes en/of een bewijs van woonst bij hun toelatingsaanvraag te voegen. Aangezien deze criteria niet in de ordonnantie zijn vastgesteld, moet de opnemings van de essentiële elementen betreffende gegevensverwerking in een uitvoeringsmaatregel worden beschouwd als strijdig met artikel 22 van de Grondwet⁹.

1.3 EVENREDIGHEIDSBEGINSEL EN CATEGORIEËN VAN GEGEVENS

15. Meer in het bijzonder wijst de Autoriteit erop dat de noodzaak en de evenredigheid van de verwerking van gegevens met betrekking tot de "kennis en capaciteiten" van alle houders van dieren (d.w.z. de noodzaak en evenredigheid van de vergunning zelf)¹⁰ en van de toelatingscriteria moeten worden aangetoond in het commentaar bij het desbetreffende artikel. De Autoriteit **betwijfelt of het mogelijk is de noodzaak en evenredigheid aan te tonen van een toelatingssysteem dat niet beperkt zou zijn tot nieuwe gezelschapsdieren en als gevaarlijk geclassificeerde dieren. Een eenvoudige registratie van verantwoordelijken van dieren, gekoppeld aan een zwarte lijst met een "Bloom-filter"**¹¹ van bestrafte of veroordeelde verantwoordelijken, waarvan

⁸ Zie EHRM, 29.06.2006, Weber en Saravia vs. Duitsland (dec.) - 54934/00, overweging 84, die "eraan herinnert dat de woorden "in overeenstemming met het recht" in de zin van artikel 8, § 2, in de eerste plaats betekenen dat de betwiste maatregel een grondslag heeft in het nationale recht; zij verwijzen ook naar de kwaliteit van het recht in kwestie, hetgeen vereist dat het toegankelijk is voor de betrokkene, die bovendien de gevolgen ervan voor hem moet kunnen overzien, en verenigbaar is met de beginselen van de rechtsstaat" (vrije vertaling) en de geciteerde referenties; eveneens in die zin zie overweging 41 van de AVG.

⁹ Zie eveneens Grondwettelijk Hof: arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1; arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4; arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1; arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2; advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april, punt 2.2.

¹⁰ Dit met dien verstande dat een harde eis van de burgers geen geldige rechtvaardiging vormt om aan te tonen dat met de maatregel het doel daadwerkelijk wordt bereikt, en dat het tevens de maatregel is die van alle alternatieve maatregelen de minste verwerkingen van persoonsgegevens en dus de minste inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt.

¹¹ Een techniek die het mogelijk maakt om te controleren of een persoon een specifiek kenmerk heeft zonder het centrale register te hoeven raadplegen waarin deze kenmerken worden geregistreerd en bijgehouden. Door regelmatig een lijst met alle mensen met dit kenmerk door te geven aan de operatoren die deze controle moeten uitvoeren, met een Bloom- of koekoekfilter, voeren deze operatoren de controle lokaal uit zonder kennis te nemen van alle mensen met dit kenmerk.

Op deze manier wordt niet alleen de vertrouwelijkheid van alle personen die in het gecentraliseerde register zijn opgenomen, gewaarborgd tegenover alle operatoren die deze controle moeten uitvoeren, maar wordt ook de vertrouwelijkheid van alle personen ten aanzien van wie deze controle in de praktijk wordt uitgevoerd, gewaarborgd tegenover de instantie die verantwoordelijk is voor het bijhouden van het gecentraliseerde register. De centrale bron die het gecentraliseerde register bijhoudt, hoeft niet door elke operator te worden geraadpleegd bij elke controle van het register. Bijgevolg wordt deze centrale

de raadpleging zou worden opgelegd aan professionele dierenverkopers en dierenartsen, is volgens de Autoriteit meer dan **voldoende**. Bovendien zal dit bewijs, zelfs voor de eenvoudige registratie van verantwoordelijken van dieren, ook de verwerking van het **rijksregisternummer van toelatingsaanvragers** moeten omvatten (en rekening houden met het feit dat sommige toelatingsaanvragers mogelijk geen rijksregisternummer hebben). In dit verband wijst de Autoriteit erop dat elke gegevensverwerking, zeker van openbare gegevens, grote risico's¹² inhoudt, waarvoor de verwerkingsverantwoordelijke aansprakelijk kan worden gesteld.

16. In het licht van het voorgaande is de Autoriteit van mening dat de huidige formulering van het voorstel van ordonnantie geen toereikende rechtsgrond vormt om de verzameling, registratie en raadpleging van persoonsgegevens met het oog op de invoering van een vergunning voor het houden van een dier te rechtvaardigen, en preciseert zij, voor zover nodig, dat in de huidige vorm de verwerking van gegevens met betrekking tot de kennis en capaciteiten van kandidaat-houders van een dier als onrechtmatig moet worden beschouwd. Indien de aanvrager ondanks het voorgaande het principe van een algemene vergunning voor het houden van een dier wil handhaven, staat de Autoriteit erop dat het gewijzigde voorstel aan haar wordt voorgelegd voordat het wordt aangenomen.

1.4 BEWAARTERMIJN GEFORMULEERD ALS EEN MAXIMUMTERMIJN

17. Verder merkt de Autoriteit op dat de **bewaartermijn** van tien jaar voor de in het register opgenomen informatie "*vanaf de uitvoering van de betreffende gerechtelijke of administratieve beslissing*" niet wordt geformuleerd als een maximumtermijn en niet wordt gerechtvaardigd in het commentaar bij artikel 2.2 in ontwerp. In dit verband is de Autoriteit van mening dat (1) de evenredigheid van deze termijn moet worden gemotiveerd, dat (2) deze termijn niet onmag zijn, maar moet worden aangepast aan de betrokken gegevenscategorieën en het beoogde doel¹³ (wat zou kunnen betekenen¹⁴ dat, in het geval van veroordelingen voor bijzonder ernstige daden van dierenmishandeling, de maximale

bron niet via de logbestanden of het logbestand van de toegangen tot het centrale register voorzien van de identiteit van alle personen ten aanzien van wie controles worden uitgevoerd (zie hierover advies nr. 162/2023 van het GBA van 18 december 2023 over het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, overwegingen nrs. 9 en 10).

¹² Zie bijvoorbeeld https://www.standaard.be/cnt/dmf20240125_96593828 en <https://www.vrt.be/vrtnws/fr/2024/01/23/des-plaintes-deposees-apres-une-fuite-de-donnees-personnelles-a/>

¹³ In die zin, zie HvJ-EU, 21 juni 2022, C-817/19, punten 261 en 262

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=19AF3B8E7516CCD331FBD740B74C54B4?text=&docid=261282&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1010183>).

¹⁴ Bijvoorbeeld, wanneer de termijn wordt bepaald aan de hand van de verjaringstermijnen die gelden voor bepaalde strafbare feiten.

bewaarperiode meer dan tien jaar moet zijn) en dat (3) de automatische verwijdering waarin is voorzien, moet worden toegepast onverminderd de archiveringsvoorschriften¹⁵.

II.2 Databank van geïdentificeerde en geregistreerde dieren (art. 2.7)

18. Art. 2.7, § 3, van het voorstel voorziet in de oprichting door Leefmilieu Brussel van een databank van geïdentificeerde en geregistreerde dieren. Deze bepaling somt de doeleinden van deze databank¹⁶ op, wijst Leefmilieu Brussel aan als verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens, somt de categorieën van gegevens op die erin kunnen worden opgenomen¹⁷, identificeert de personen die toegang kunnen hebben tot de gegevens¹⁸ en stelt de maximale bewaartermijn vast op tien jaar vanaf de registratie van de dood van het dier.
19. Uit het commentaar bij artikel 2.7 blijkt dat deze gegevensverwerkingen al plaatsvinden, maar dat ze momenteel alleen betrekking hebben op de databanken Dog ID en Cat ID voor de identificatie en registratie van honden en katten¹⁹. Het voorstel beoogt echter de registratieplicht uit te breiden naar alle gezelschapsdieren vanwege "de groeiende populariteit van 'nieuwe gezelschapsdieren' (NAC's) (...)".

2.1. EVENREDIGHEIDSBEGINSEL, VOORSPELBAARHEID, TOEGANG EN GEGEVENS-CATEGORIEËN

¹⁵ Advies RvS 74.703/2 van 6 december 2023, pp. 12-13 (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/74703.pdf>).

¹⁶ 1° het opsporen, identificeren en in contact treden met de verantwoordelijke van een dier;

2° de naleving van de verplichting tot identificatie controleren en, in voorkomend geval, de sterilisatie van dieren;

3° de naleving van de erkenningsvoorwaarden van de erkende instellingen controleren;

4° de handel en de verplaatsingen van de dieren controleren;

5° de naleving van de bepalingen van dit Wetboek, van zijn uitvoeringsbesluiten en van de Europese regelgevingen die rechtstreeks van toepassing zijn, controleren;

6° de dierenarts die het betrokken dier ten laste heeft genomen, identificeren en in contact treden met hem.

¹⁷ 1° de coördinaten van de verantwoordelijke van het dier, zoals zijn naam en voornaam, postadres, e-mailadres, beroep, telefoonnummer, rijksregisternummer of elk ander identificatiegegeven en, in voorkomend geval, het erkenningsnummer; 2° de coördinaten van de dierenarts, zoals zijn naam en voornaam, inschrijvingsnummer bij de Orde, rijksregisternummer, postadres en e-mailadres.

¹⁸ 1° de ambtenaren belast met het toezicht aangesteld overeenkomstig artikel 5, § 1 en § 4 van het Wetboek van inspectie;

2° de leden van het operationele kader van de lokale en federale politie;

3° de dierenartsen bedoeld in artikel 13.3 van dit Wetboek;

4° derden gemachtigd overeenkomstig artikel 13.5;

5° de ambtenaren van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

6° de dierenasielen;

7° de verantwoordelijke van het dier;

8° de gemeenten;

9° iedere persoon die beschikt over het identificatienummer van het dier.

¹⁹ Op grond van het vroegere artikel 7 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.

20. De Autoriteit herhaalt de hierboven gemaakte opmerking over het ontbreken van een rechtvaardiging voor de noodzaak en evenredigheid van het gebruik van het **rijksregisternummer van de persoon die verantwoordelijk is voor het dier en vooral van de dierenarts** (naast het gebruik van het erkenningsnummer van deze laatste). Bij gebrek aan een dergelijke rechtvaardiging²⁰ is de Autoriteit van oordeel dat het passend is om het verzamelen en registreren van dit nummer niet toe te staan.
21. Voorts is de Autoriteit van mening dat (1) de toegang voor iedereen die over het identificatienummer van het dier beschikt onevenredig²¹ is (en daarom moet worden weggelaten uit artikel 2.7, § 3) en dat (2) de **categorieën van gegevens** die kunnen worden verwerkt op een duidelijke en identificeerbare manier moeten worden geformuleerd²². Daarom is het noodzakelijk om niet "*andere identificatiegegevens*" te vermelden.

2.2. BEWAARTERMIJN EN BEGINPUNT VAN DE TERMIJN

22. De Autoriteit herhaalt ook de hierboven gemaakte opmerking over de **maximale periode voor het bewaren van de gegevens**. De Autoriteit is bovendien van mening dat moet worden vermeden om het **beginpunt** van de bewaartermijn te laten afhangen van een handeling van de verwerkingsverantwoordelijke ("*de registratie van het overlijden*"). Als de verwerkingsverantwoordelijke niets onderneemt, kan dit immers leiden tot een gegevensopslag voor onbepaalde tijd. De Autoriteit beveelt aan dat het beginpunt voor de bewaartermijn "*de wisseling van de persoon die verantwoordelijk is of, bij gebrek daaraan, het overlijden van het dier*" moet zijn. Anders zal de noodzaak en de evenredigheid van het beginpunt van "de registratie van het overlijden van het dier" op zijn minst naar behoren moeten worden gerechtvaardigd in het commentaar bij het betreffende artikel. Wat de maximale duur van de termijn betreft, is de Autoriteit van mening dat, tenzij kan worden aangetoond dat de thans vastgestelde termijn van tien jaar noodzakelijk en evenredig is²³, de gegevens van de persoon die verantwoordelijk is voor het dier niet langer mogen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt deze te identificeren, dan één jaar vanaf de wisseling van de persoon die verantwoordelijk is of, bij gebrek daaraan, vanaf het overlijden van het dier, en dat de persoonsgegevens van de dierenarts niet langer in een vorm mogen worden bewaard die het mogelijk maakt deze te identificeren, dan één jaar vanaf het moment waarop het dier bij een nieuwe dierenarts wordt aangeboden of vanaf het overlijden van het dier.

²⁰ Bijvoorbeeld aantonen dat het risico op homonymie niet voldoende wordt verminderd door het verzamelen van de andere in het ontwerp bedoelde gegevens.

²¹ Niets weerhoudt een persoon die over dit identificatienummer beschikt immers ervan om een gemachtigde derde partij (bijv. een dierenarts) toegang tot de gegevens te vragen.

²² Zie HvJ-EU, 22 november 2022, C-37-20 en C-601/20, WM vs. Luxembourg Business Registers, §§ 51, 81 en 82 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0037>).

²³ Bijvoorbeeld afhankelijk van de verjaringstermijnen van bepaalde strafbare feiten of om redenen die verband houden met de invoering van profylactische maatregelen tegen overdraagbare ziekten.

2.3. BEPALING VAN DE DOELEINDEN

23. Ten slotte, wat betreft artikel 2.7, §3, tiende lid, van het voorstel²⁴, is de Autoriteit van oordeel dat in het desbetreffende commentaar moet worden aangetoond in hoeverre de verwerkingen voor **historische doeleinden** nog niet voldoende zijn geregeld door de ordonnantie van 19 maart 2009 betreffende de archieven van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest²⁵ en/of door het ontwerp van ordonnantie dat deze zal opvolgen, zodat de aan de Regering gedelegeerde bevoegdheid betreffende verwerkingen voor historische doeleinden terecht worden vermeld in dit voorstel. Bovendien moet de noodzaak en evenredigheid worden aangetoond van het gebruik van gepseudonimiseerde (en niet-geanonimiseerde) gegevens met betrekking tot personen die verantwoordelijk zijn voor een dier of dierenartsen, voor doeleinden die verband houden met het **opstellen van statistieken en met wetenschappelijk onderzoek**. Mocht worden aangetoond dat dit soort gegevens nodig is om de bovengenoemde doeleinden te bereiken, moet de verwijzing naar "gecodeerde" gegevens worden vervangen door "gepseudonimiseerde" gegevens.

II.3 Verplichting voor elk slachthuis om over een videobewakingsstelsel te beschikken (art. 6.3)

24. Artikel 6.3 van het voorstel bepaalt: *"Elk slachthuis beschikt over een videobewakingsinstallatie die toelaat om na te gaan of de bepalingen van dit Wetboek en de uitvoeringsbesluiten ervan, alsook de Europese verordeningen en besluiten ter zake worden nageleefd waarbij de camerabeelden mogen worden gebruikt voor het opsporen van overtredingen van de personen werkzaam in het slachthuis en de vervoerders en de person die contact hebben met de dieren."*
25. In het commentaar bij dit artikel staat: *"Deze bepaling legt elk slachthuis op om over een videobewakingsstelsel te beschikken om de naleving van de toepasselijke wetgeving op het vlak van dierenwelzijn te controleren maar eveneens voor educatieve doeleinden voor het personeel van het slachthuis. De wetgeving inzake dierenwelzijn beoogt met name het heden [sic], zijn uitvoeringsbesluiten, maar ook de relevante Europese wetgevingen, zoals verordening 1099/2009 over de bescherming van dieren bij het doden en verordening 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten [sic] en van uitvoering [sic] die daarop betrekking hebben.*
Hoewel de camera's de inspecties niet kunnen vervangen die door de bevoegde overheden worden uitgevoerd, hebben ze het voordeel dat ze een zelfcontrole door het slachthuis toelaten, kunnen ze gebruikt worden om het personeel op te leiden en vermeerderen ze de controle mogelijkheden door

²⁴ In afwijking van het negende lid kan de Regering de nadere regels vaststellen voor het toestaan van het bezit en de opslag van geanonimiseerde of gecodeerde gegevens voor een langere periode, voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden.

²⁵ BS 26.03.2009.

de bevoegde overheden. Het slachthuis zal camera's op strategische plekken moeten plaatsen met name plaatsen die een bijzondere aandacht vereisen (de bedwelmingspost en de slachtpost evenals de post voor het lossen van de dieren, bijvoorbeeld) om de controle en het toezicht efficiënter en doeltreffender te maken.

Om de wetgeving met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer na te leven, stelt de bepaling het doel van de beeldopnames²⁶ en de toegang²⁷ ertoe vast evenals de duur van hun bewaring²⁸.

Momenteel beschikt het slachthuis van Anderlecht reeds over een videobewakingsstelsel en worden er regelmatige controles van de opnames uitgevoerd door een diergeneeskundige inspecteur van het Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel."

26. De Autoriteit erkent dat de bestrijding van mishandeling en het toezicht op de naleving van gezondheidsnormen volkomen legitieme doeleinden zijn en begrijpt de noodzaak om zaken te voorkomen die het dierenwelzijn of de naleving van deze normen zouden kunnen ondermijnen. De verplichting tot videobewaking op de werkplek vormt echter een **bijzonder ingrijpende inmenging** in de rechten van de betrokkenen. Bijgevolg beveelt de Autoriteit aan meer aandacht te besteden aan het kader, de invoering van waarborgen en, in het algemeen, de rechtvaardiging van de noodzaak en evenredigheid van het **opleggen van een verplichting om een werkplek te filmen**. Dit is temeer het geval omdat de weinige Europese landen die normen op dit gebied hebben aangenomen²⁹ over het algemeen de inmenging in de rechten en vrijheden van gefilmde werknemers meer hebben beperkt (met name door te voorzien in een vrijwillige installatie of zelfs een eenvoudige testfase, die ook vrijwillig is)³⁰, en minder ingrijpende maatregelen hebben

²⁶ § 2. De beelden van de bewakingscamera's mogen enkel gebruikt worden:

1° om inbreuken op dit Wetboek, zijn uitvoeringsbesluiten of Europese normen op het vlak van dierenwelzijn te controleren, vast te stellen en te bestraffen;

2° voor de interne opleiding van het personeel van het slachthuis.

²⁷ Mogen toegang hebben tot de beelden binnen elk slachthuis:

1° de functionaris die verantwoordelijk is voor het welzijn van dieren in het slachthuis, bedoeld in verordening 1099/2009;

2° het personeel van het slachthuis, voor didactische doeleinden;

3° de in artikel 13.2, § 1 bedoelde personeelsleden en de leden van het operationele kader van de lokale en federale politie;

4° in voorkomend geval, de in artikel 11, § 2 van het Wetboek van inspectie bedoelde deskundigen;

5° de ambtenaren van het Federale Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen.

²⁸ De gemaakte video's worden drie maanden vanaf hun opname bewaard.

²⁹ Zie https://www.3trois3.com/articles/mise-en-place-de-systemes-de-videosurveillance-dans-les-abattoirs_16588/ (Opgemerkt moet worden dat deze bron een overzicht biedt van de regelingen die in andere landen van toepassing zijn, maar geen officiële bron vormt waarmee de Autoriteit de kwaliteit van het bestaande regelgevingskader kan vergelijken).

³⁰ Zie het voorbeeld van Frankrijk: <https://agriculture.gouv.fr/egalim-lancement-de-lexperimentation-du-controle-par-video-dans-les-abattoirs>; Voor een analyse van de huidige Franse wetgeving, zie PEYEN (L.), « Abattez, vous êtes filmés. À propos du décret n° 2019-379 du 26 avril 2019 relatif à l'expérimentation de dispositif de contrôle par vidéo en abattoir (comm. 108) », Revue de droit rural (n°476), 2019 (https://publications.ut-capitole.fr/id/eprint/32860/1/Peyen_32860.pdf), dat met betrekking tot het facultatieve karakter van het experiment opmerkt dat « la volonté de ne pas « diaboliser » les abattoirs éloigne (...) la figure wébérienne de l'unilatéralité administrative au bénéfice d'un consensualisme assez bienvenu dans ce domaine sensible » (pp. 3-4).

aangenomen, vergezeld van of voorafgegaan door evaluaties (met doorgaans gemengde resultaten)³¹.

27. Zoals het Grondwettelijk Hof aangaf in zijn arrest 110/2022 «*De bescherming van het grondrecht op eerbiediging van het privéleven op het niveau van de Unie vereist, volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie, dat de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke blijven*»³². *Bij de beoordeling van de evenredigheid van maatregelen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, dient rekening te worden gehouden met, onder meer, het geautomatiseerde karakter ervan, de gebruikte technieken, de accuraatheid, de pertinentie en het al dan niet buitensporige karakter van de gegevens die worden verwerkt, het al dan niet voorhanden zijn van maatregelen die de duur van de bewaring van de gegevens beperken, het al dan niet voorhanden zijn van een systeem van onafhankelijk toezicht dat toelaat na te gaan of de bewaring van de gegevens nog langer is vereist, het al dan niet voorhanden zijn van afdoende controlerechten en rechtsmiddelen voor de betrokkenen, het al dan niet voorhanden zijn van waarborgen ter voorkoming van stigmatisering van de personen van wie de gegevens worden verwerkt en het al dan niet voorhanden zijn van waarborgen ter voorkoming van foutief gebruik en misbruik van de verwerkte persoonsgegevens door de overheidsdiensten*³³ »³⁴.

3.1 EVALUATIE VAN DE DOELTREFFENDHEID VAN DE MAATREGEL

28. Eerst en vooral, voor zover in het slachthuis van Anderlecht reeds camera's zijn geïnstalleerd en dit soort maatregel, zoals hierboven aangegeven, in de buurlanden met meer omzichtigheid wordt toegepast, is het niet aanvaardbaar een dergelijke bepaling in te voeren zonder in het commentaar bij het betrokken artikel een **empirische beoordeling op te nemen van het effect van videobewaking op de bestrijding van mishandeling en het toezicht op de naleving van de**

³¹ Zie 'Rapport n° 19075-01 du Comité de suivi et d'évaluation de l'expérimentation du dispositif de contrôle par vidéo dans les abattoirs tel que prévu par l'article 71 de la loi du 30 octobre 2018' (<https://agriculture.gouv.fr/telecharger/130160>) en 'Farm Animal Welfare Committee, Opinion on CCTV in slaughterhouses, February 2015' (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/400796/Opinion_on_CCTV_in_slaughterhouses.pdf).

³² HvJ-EU, 16 december 2008, C-73/07, Satakunnan Markkinapörssi en Satamedia, punt 56; 8 april 2014, C-293/12 en C-594/12, Digital Rights Ireland e.a., punten 51 en 52; 6 oktober 2015, C-362/14, Schrems, punt 92, 21 december 2016, C-203/15 en C-698/15, Tele2 Sverige en Watson e.a., punten 96 en 103, 6 oktober 2020, C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., punt 130.

³³ Arrest nr. 108/2016 van 14 juli 2016, B.12.2; arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, B.14.4; arrest nr. 27/2020 van 20 februari 2020, punt B.8.3; EHRM, Grote kamer, 4 mei 2000, Rotaru vs. Roemenië, § 59, beslissing 29 juni 2006, Weber en Saravia vs. Duitsland, § 135; 28 april 2009, K.H., e.a. vs. Slovakije, §§ 60-69, grote kamer, 4 december 2008, S. en Marper vs. Verenigd Koninkrijk, § 101-103, 119, 122 en 124; 18 april 2013, M.K. vs. Frankrijk, § 37 en 42-44; 18 september 2014, Brunet vs. Frankrijk, § 35-37; 12 januari 2016, Szabo en Vissy vs. Hongarije, § 68; HvJ-EU, 8 april 2014, C-293/12, Digital Rights Ireland Ltd en C-594/12, Kärntner Landesregierung e.a., punten 56 en 66.

³⁴ Arrest van 22 september 2022, B.22, pp. 57-58 (<https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-110n.pdf>); De Autoriteit voegt eraan toe dat in de zaak *Asociația de Proprietari bloc M5A ScaraA* het Hof van Justitie heeft verduidelijkt dat de noodzakelijkheidsvoorwaarde moet worden onderzocht in samenhang met het beginsel van minimale gegevensverwerking, neergelegd in artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG (*op. cit.*, § 48); Zie ook HvJ-EU, 5 april 2022, *Commissioner of An Garda Síochána e.a.*, C-140/20, EU:C:2022:258, punt 52 en 11 december 2019, *Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA*, C-708/18, EU:C:2019:1064, punt 57.

gezondheidsnormen, en dus van de overeenstemming van de bepaling in kwestie met de noodzakelijkheidsvoorwaarde en het evenredigheidsbeginsel.

29. De Autoriteit wil de aanvrager ook wijzen op het risico van ontsporing van surveillance. In plaats van te vertrouwen op controlemechanismen en sociale controle, zou het welzijn van kinderen bijvoorbeeld een reden kunnen zijn om te overwegen camera's in klaslokalen te plaatsen. Maar, zoals staat in een recent rapport aan de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, waarin bezorgdheid wordt geuit over de bedreigingen die surveillance vormt voor democratieën: «*Staten slagen er te vaak niet in om de doeltreffendheid aan te tonen van de bewakingssystemen die ze installeren.*»³⁵ (vrije vertaling) Om te voorkomen dat België in de toekomst wordt bekritiseerd omdat het de doeltreffendheid van de bewakingssystemen die het installeert niet kan aantonen, is de Autoriteit dan ook van mening dat in een bepaling van het voorstel moet worden opgenomen dat statistieken zullen worden opgesteld³⁶ **met het oog op de publicatie van een evaluatieverslag** (met in het voorstel vast te stellen tussenpozen, maar ten minste om de drie jaar) over de doeltreffendheid van elk van de reeds geplaatste bewakingscamera's ten aanzien van de doeleinden waarvoor hun plaatsing gerechtvaardigd werd geacht. De Autoriteit beveelt ook aan dat deze maatregel tijdelijk is en kan worden verlengd, afhankelijk van het resultaat van de periodieke beoordeling.

3.2 PRECIEZERE FORMULERING VAN DE DELEGATIE AAN DE REGERING

30. In ieder geval is de Autoriteit van mening dat de **delegatie aan de Regering**³⁷ verder moet worden beperkt wat betreft de nadere regels voor videobewaking. Bijvoorbeeld, de verwijzing naar plaatsing "*op strategische plaatsen en op alle andere plaatsen die vastgelegd zijn in de erkenning*" is erg ruim. De Autoriteit is van mening dat moet worden gepreciseerd dat de camera's zo moeten worden geïnstalleerd en gericht dat de beelden op levende dieren zijn toegespitst.

3.3 TOEGANG TOT BEELDEN VOOR DIDACTISCHE DOELEINDEN

31. De Autoriteit is ook van mening dat de bepaling die **slachthuispersoneel toegang geeft tot beelden** (waarop personeelsleden te zien kunnen zijn die zich op een verboden manier gedragen) **voor didactische doeleinden** buitensporig is ten aanzien van het beginsel van minimale

³⁵ Verslag van 4 augustus 2022, The right to privacy in the digital age, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G22/442/29/PDF/G2244229.pdf?OpenElement>, punt 54.

³⁶ Eventueel door onafhankelijke onderzoekers.

³⁷ § 3. De Regering bepaalt:

1° de videobewakingsmodaliteiten, met inbegrip van de verplichte opnameperiodes, het aantal systemen dat geïnstalleerd moet worden en de plaatsen waar ze geplaatst moeten worden;

2° de informatie- en overlegmaatregelen in het slachthuis voor wat de aanwezigheid van camera's betreft.

gegevensverwerking. De Autoriteit merkt op dat de Franse regelgeving toestaat dat gegevens en informatie worden opgehaald "om te worden gebruikt voor pedagogische doeleinden en de opleiding van slachthuispersoneel, op voorwaarde dat het beeld zo wordt bewerkt dat het onmogelijk is om de gefilmde personen te identificeren."³⁸ (vrije vertaling) In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat de identificatie van een persoon niet enkel slaat op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking. Het wazig maken van een persoon die als enige verantwoordelijk is voor een taak op het moment van de opname van het beeld zal heridentificatie bijvoorbeeld niet kunnen voorkomen, en de gegevens kunnen daarom niet als anoniem worden beschouwd. Bijgevolg is de Autoriteit van mening dat de toegang tot de beelden (zelfs wazig) moet worden beperkt tot alleen de kwaliteitsverantwoordelijke, en voor een welbepaalde periode, beperkt tot wat strikt noodzakelijk is om de interne opleiding te ontwikkelen en aan te geven wat de juiste handelingen zijn³⁹.

32. Indien de aanvrager van mening is dat het pedagogische doeleinde niet op deze manier kan worden bereikt, meent de Autoriteit dat de noodzaak en evenredigheid ervan moeten worden gerechtvaardigd in het commentaar bij artikel 6.3. De Autoriteit voegt hier echter aan toe dat een dergelijke keuze niet geldig kan worden gerechtvaardigd door mogelijke gevolgen voor de begroting. Het Hof van Justitie stelt: "*Benadrukt dient evenwel te worden dat de omstandigheid dat aan overheidsinstanties te weinig middelen worden toegekend, in geen geval een legitieme reden kan vormen die vermag te rechtvaardigen dat inbreuk wordt gemaakt op de door het Handvest gewaarborgde grondrechten*"⁴⁰; het is dus raadzaam om af te zien van gegevensverwerking als het niet mogelijk is om deze met de nodige garanties uit te voeren.

3.4 OPMERKINGEN OVER HET TOEKOMSTIGE UITVOERINGSBESLUIT

33. Ten slotte is de Autoriteit van mening dat het bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit met betrekking tot deze bepaling de voorkeur verdient om in deze fase van het wetgevingsproces een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** uit te voeren, zoals bedoeld in artikel 35 van de AVG. Het valt immers niet uit te sluiten dat naar aanleiding van deze beoordeling specifieke voorschriften in de regelgeving dienen te worden opgenomen. Een dergelijke analyse is in feite een geschikte methode om de evenredigheid te onderzoeken van de verwerking van persoonsgegevens zoals beoogd in het ontwerp van besluit, met andere maatregelen die mogelijk een kleiner risico op

³⁸ Art. 1, VI, 'Décret n°2019-379 du 26 avril 2019 relatif à l'expérimentation de dispositif de contrôle par vidéo en abattoir' (JORF n°0100 du 28 avril 2019).

³⁹ In die zin, zie 'Rapport n°19075-01 du Comité de suivi et d'évaluation de l'expérimentation du dispositif de contrôle par vidéo dans les abattoirs tel que prévu par l'article 71 de la loi du 30 octobre 2018', *op. cit.*, punt 3.3.1.

⁴⁰ HvJ-EU, 1 augustus 2022, C-184/20, OT vs. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, § 89.

inmenging inhouden. De Autoriteit verzoekt de aanvrager ook rekening te houden met haar advies 01/2021⁴¹ en de beginselen in collectieve arbeidsovereenkomst nr. 68⁴².

II.4 Hoofdstuk XIV van het voorstel

34. Hoofdstuk XIV van het voorstel voegt een artikel 14.1 over de verwerking van persoonsgegevens in.
35. Deze bepaling somt in de vorm van een **lijst de verschillende essentiële elementen** op met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zonder te preciseren op welke verwerkingen ze van toepassing zijn.

4.1 LEGALITEITSBEGINSEL EN OPSOMMING IN DE VORM VAN EEN LIJST

36. Zoals de afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft opgemerkt, is een dergelijke redactie niet in overeenstemming met het materiële aspect van het legaliteitsbeginsel⁴³ : « *Bij de organisatie van de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens moeten voor elke betrokken verwerking steeds eerst de essentiële elementen worden vastgesteld die worden vereist door artikel 22 van de Grondwet, zoals uitgelegd in de bovengenoemde adviespraktijk en rechtspraak, en moet vervolgens, indien nodig, aan de regering een machtiging worden verleend om deze essentiële elementen*⁴⁴ *zodanig te preciseren dat een normenpakket ontstaat dat voldoende nauwkeurig en voorspelbaar is, zodat aan het materiële aspect van het in artikel 22 van de Grondwet verankerde legaliteitsbeginsel wordt voldaan*⁴⁵ ». (vrije vertaling)
37. De Autoriteit is daarom van mening dat elk van de essentiële elementen van de verwerking moet worden onderscheiden, per beoogde verwerking, en op een welbepaalde manier. Op grond van de

⁴¹ Advies van 25 januari 2021 over hetzelfde onderwerp, maar in het Waals Gewest (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-01-2021.pdf>).

⁴² Zie ook het bovengenoemde advies nr. 74.909/3 van de Raad van State.

⁴³ Advies 73.529/2 van 3 juli 2023 over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap 'introduisant le Code de la justice communautaire' (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/avis/73529.pdf>, blz. 5 e.v.).

⁴⁴ *In die zin, advies nr. 76/2023 van 30 maart 2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit over het voorgelegde voorontwerp, punt 15.*

⁴⁵ **De reikwijdte van het materiële legaliteitsbeginsel met betrekking tot de waarborging van de grondrechten en de toelaatbaarheid van de beperkingen ervan werd in advies 68.936/AV in de volgende bewoordingen in herinnering gebracht:**

« 72. Ook het materieel legaliteitsbeginsel is van toepassing op elke beperking op een fundamenteel recht. Het wordt uitdrukkelijk bevestigd in de artikelen 8 tot 11 EVRM [Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens], maar ook, bijvoorbeeld, in artikel 1 van het Eerste Protocol en in artikel 2 van het Vierde Protocol bij het EVRM. Het materieel legaliteitsbeginsel geeft uiting aan het rechtszekerheidsbeginsel, dat inherent is aan elke bepaling van het EVRM [...] en dat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens wordt bestempeld als een fundamenteel aspect van het beginsel van de rechtsstaat [...].

73. Het materieel legaliteitsbeginsel impliceert dat elke inmenging in een grondrecht een grondslag in het recht moet hebben, die voldoende toegankelijk is en voldoende nauwkeurig is geformuleerd, zodat de toepassing ervan redelijkerwijze voorzienbaar is. [...] (advies 68.936/AV, opmerkingen nrs. 72 en 73, *loc. cit.*, pp. 96 en 97, voetnoten weggelaten).

Dit advies verwijst uitdrukkelijk naar deze paragrafen wanneer het in paragraaf 103 wijst op de vereiste: "Een al te vage omschrijving van de essentiële elementen van de regeling ter zake staat immers haaks op het materieel legaliteitsbeginsel [...] inzake de verwerking van persoonsgegevens [...]." (ibidem, p. 121, voetnoten weggelaten)

huidige bepaling kan Brussel Leefmilieu wellicht gegevens verwerken over strafrechtelijke veroordelingen van leden van het operationele kader van de lokale en federale politie, wat natuurlijk aberrant zou zijn. Gemakshalve stelt de Autoriteit voor een onderscheid te maken tussen de verwerkingen op grond van elk van de gegevensbanken waarvoor Leefmilieu Brussel verwerkingsverantwoordelijke is (door voor elk van hen de verwerkingen op te sommen die wellicht kunnen worden uitgevoerd en vervolgens de essentiële elementen van de desbetreffende verwerkingen te preciseren).

4.2 BEWAARTERMIJN

38. Wat betreft de **bewaartermijn**, merkt de Autoriteit ten slotte op dat het criterium voor de bewaring gedurende *"de tijd die nodig is om de verwezenlijking van de door deze Wet beoogde doelstellingen te verzekeren"* niet aanvaardbaar is. Daarom moet er een maximale bewaartermijn worden vastgesteld die, indien nodig, voor elke betrokkene verschillend is⁴⁶.

⁴⁶ In die zin, zie HvJ-EU, 21 juni 2022, C-817/19, PNR, §§ 261 en 262

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=19AF3B8E7516CCD331FBD740B74C54B4?text=&docid=261282&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1010183>).

**OM DEZE REDENEN,
is de Autoriteit van mening dat:**

- het doel van het register voor het houden van een dier moet worden aangepast aan de bevoegdheid van de wetgever en, in voorkomend geval, een samenwerkingsovereenkomst moet worden gesloten (punten 10 tot en met 12) ;
- de criteria voor de afgifte van een vergunning voor het houden van een dier moeten worden vermeld in het voorstel van ordonnantie, en de noodzaak en de evenredigheid van deze criteria moeten worden aangetoond in het commentaar bij artikel 2.2 (punten 14 tot en met 16);
- voor andere dieren dan NAC's en als gevaarlijk geclassificeerde dieren moet worden voorzien in een registratie gekoppeld aan een zwarte lijst die kan worden geraadpleegd via een Bloom-filter, in plaats van een toelating op basis van kennis en capaciteiten (punten 15 en 16);
- de noodzaak en de evenredigheid van de verwerking van het rijksregisternummer van verantwoordelijken van dieren moet worden aangetoond (punt 15);
- de bewaartermijn in artikel 2.2 moet worden geformuleerd als een maximumtermijn (punt 17);
- de noodzaak en evenredigheid van het gebruik van het rijksregisternummer van de verwerkingsverantwoordelijke en vooral van de dierenarts moet worden aangetoond (punt 20);
- de vermelding over de toegang voor iedereen die over het identificatienummer van het dier beschikt, moet worden weggelaten in artikel 2.7 (punt 21);
- de vermelding van "*andere identificatiegegevens*" moet worden weggelaten uit artikel 2.7 (punt 21);
- de bewaartermijn in artikel 2.7 moet worden geformuleerd als een maximumtermijn en het beginpunt van de termijn moet worden herzien (punt 22);
- de noodzaak van de handhaving van de verwijzing naar het historische doel moet worden beoordeeld en de noodzaak en de evenredigheid van de verwerking van gepseudonimiseerde (en niet-geanonimiseerde) gegevens voor statistische doeleinden en voor wetenschappelijk onderzoek moeten worden aangetoond (punt 23);
- het commentaar bij artikel 6.3 moet een empirische beoordeling bevatten van het effect van videobewaking op de bestrijding van mishandeling en het toezicht op de naleving van gezondheidsnormen (punt 28);
- in een bepaling van het voorstel moet worden opgenomen dat statistieken zullen worden opgesteld met het oog op de publicatie van een evaluatieverslag (punt 29);
- in artikel 6.3, § 3, moet worden gepreciseerd dat de camera's zo moeten worden geïnstalleerd en gericht dat de beelden op levende dieren zijn toegespitst (punt 30);
- de toegang tot beelden (zelfs wazig) moet worden beperkt tot alleen de kwaliteitsverantwoordelijke, en voor een welbepaalde periode, beperkt tot wat strikt noodzakelijk

is om de interne opleiding te ontwikkelen en aan te geven wat de juiste handelingen zijn (punten 31 en 32);

- bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit betreffende de verplichte videobewaking van slachthuizen een GEB moet worden uitgevoerd en rekening moet worden gehouden met advies 01/2021 van de Autoriteit en de beginselen in CAO nr. 68 (punt 33);
- Hoofdstuk XIV moet fundamenteel worden herzien en elk van de essentiële elementen van de verwerking moet worden onderscheiden, per beoogde verwerking en op een welbepaalde manier (punten 36 en 37);
- de bewaartermijn in artikel 14.1 moet worden geformuleerd als een maximumtermijn (punt 38);

en vraagt zij om het onderhavige advies ook mee te delen aan de toekomstige minister van de Brusselse Regering belast met dierenwelzijn.

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur